

SİRKÜ : 2008/03
Konu : Asgari Geçim İndirimi Uygulaması

KAYSERİ
07.01.2008

Muhasebe, Personel Müdürlükleri'ne

04.12.2007 tarih ve 26720 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan GVK 265 Seri No.lu Genel Tebliği ile GVK'nun 32. maddesinde düzenlenen ve 01.01.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren “**gerçek ücretlerin vergilendirilmesinde asgarî geçim indirimi**” uygulamasıyla ilgili olarak aşağıdaki açıklamalar yapılmıştır.

1- Asgari Geçim İndiriminin Hesaplanması

Asgari geçim indirimi, ücret gelirleri üzerinden hesap edilmesi gereken gelir vergisinin bir kısmının düşülmesi suretiyle ele geçecek net ücretin artırılmasını sağlamakta olup, vergiden düşülecek bu tutarın aşağıdaki gibi hesaplanması öngörülmüştür.

Asgari geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında belirlenen 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin yıllık brüt tutarına ücretli ve ailesi için öngörülen oranların uygulanması sonucu bulunacak tutarın, GVK'nun 103. maddesinde yer alan gelir vergisi tarifelerinin birinci gelir dilimine uygulanan oranla (2008 yılında uygulanmakta olan oran %15) çarpılması sonucu bulunacak indirim tutarının 1/12'sinin aylık olarak hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilmesi suretiyle uygulanacaktır.

Bu hesaplama tarzından da anlaşılacağı üzere elde edilen ücret tutarı ne olursa olsun uygulanacak asgari geçim indirimi yıl içerisinde çalışanın aile yapısındaki değişiklikler dışında yıl boyunca sabit ve maktu bir tutar olacaktır. (1) Yapılan hesaplamalardan görüldüğü üzere Asgari ücret üzerinden hesaplanması gereken gelir vergisi 77,56 YTL. olduğundan bu tutar aşağıda evli ve 4 çocuklu bir ücretlinin asgari geçim indirimine tekabül etmektedir. Dört çocuktan fazlası için indirim uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

(1) 2008 yılı başında geçerli asgari ücret tutarı	608,40 YTL.
Asgari Ücretin yıllık Tutarı (608,40 x12 =)	7.300,80 YTL.
2008 Yılı Gelir Vergisi Tarifesi 1. Dilim Oranı	%15,00

Ücretlinin Kendisi İçin Hesaplama Tarzı

Asgari Geçim İnd. Esas Tutar (7.300,80 x %50 =)	3.650,40 YTL.
Asgari Geçim İnd. Yıllık Tutarı (3.650,40x %15=)	547,56 YTL.
Asgari Geçim İndirimi Aylık Tutarı (547,56/12=)	45,63 YTL.

Diğer Aile Bireyleri İçin Yapılan Asgari Geçim İndirimi Tutarı Hesaplama Aşağıdaki Gibidir.

	<u>İndirim</u> <u>Oranları (%)</u>	<u>Kümülatif</u> <u>İnd. Or.(%)</u>	<u>İndirim</u> <u>Tutarı (YTL.)</u>	<u>Kümülatif</u> <u>İnd. Tutar (YTL.)</u>
1- Mükellefin kendisi için	50,00	50,00	45,63	45,63
2-Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için	10,00	60,00	9,13	54,76
Çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere				
3-Birinci çocuk için	7,50	67,50	6,84	61,60
4-İkinci Çocuk İçin	7,50	75,00	6,84	68,44
5-Üçüncü Çocuk İçin	5,00	80,00	4,56	73,00
6-Dördüncü Çocuk İçin	5,00	85,00	4,56	77,56

2- İndirim Oranının Tespiti

İndirimin uygulamasında “çocuk” tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları, “eş” tabiri ise, aralarında yasal evlilik bağı bulunan kişileri ifade etmektedir. Ücretliler, medeni durumları ve çocuk sayıları ile eşinin iş ve gelir durumu hakkında Tebliğ ekinde yer alan “**Aile Durumu Bildirimi**” ile işverenlerine bildirimde bulunacaklardır. Durumlarında herhangi bir değişiklik olması halinde bu değişiklikleri işverene bir ay içerisinde bildireceklerdir. Asgari geçim indirimi oranını etkileyen değişiklikler, söz konusu değişikliğin işverene bildirildiği tarih itibarıyla uygulanacak olup, eşlerin her ikisinin de ücretli olması halinde çocuklar yalnızca sosyal güvenlik yönünden tabi oldukları eşin bildirimine dahil edilecektir. Bu uygulamada eşin çalışmadığı ve herhangi bir gelirin olmadığına ilişkin olarak (aksi tespit edilmediği sürece) ücretlinin beyanı yeterli olacaktır. Sadece ücret geliri elde eden eşin ücret gelirin, ücreti elde ettiği işyerinde asgari geçim indirimi uygulanacaktır.

3- Asgari Geçim İndiriminin Her Ay Uygulanabilecek Tutarı Evli ve 4 Çocuklu Bir Ailenin Yararlanabileceği 77,56 YTL.’yi aşamayacaktır.

Asgari geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için asgarî ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşamayacak ve yılı içerisinde asgari ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgari geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır. Bu sebeple 2008 yılı için ücretlilere ödenen yıllık asgari geçim indirimi tutarı (77,56x12 =) 930,72 YTL.’yi aşamayacaktır. Tebliğin 5. bendi 3. paragrafında hesaplanan bu yıllık tutarın bir ay içerisinde yararlanılabilecek asgari geçim indirimi tutarının 1/12’sini geçemeyeceği belirtilmiştir. Net ücret üzerinden anlaşmak suretiyle çalışanlar da asgari geçim indiriminden yararlanacak olup, hesaplanan vergiden mahsup edilen asgari geçim indirimi tutarları net ücretleri ile birlikte ücretliye ödenecektir.

Ücretlinin faydalanacağı azami indirim tutarı, elde ettiği ücret geliri üzerinden hesaplanan gelir vergisi ile sınırlı olduğundan, mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde ücretliye herhangi bir iade yapılmayacaktır. Asgari geçim indiriminden aylık dönemler halinde yararlanılacak olup, ilgili ayda yararlanılamayan asgari geçim indirimi gelecek aylara devredemeyecektir.

Asgari geçim indirimi, sakatlık indirimi, bireysel emeklilik sistemine ödenen katkı payları, özel sağlık sigortalarına ödenen primler gibi indirimler düşüldükten sonra kalan gelir vergisi matrahı üzerinden hesaplanan gelir vergisine uygulanacaktır. Diğer indirimlerden sonra hesap edilecek gelir vergisinin yararlanılabilecek asgari geçim indiriminden düşük olması halinde, indirim sonrası hesaplanan gelir vergisi tutarı kadar asgari geçim indirimi ücretliye ödenecek, mahsubu yapılamayan kısım iade edilmeyecektir.

Yıl içinde işyeri veya işvereni değişen ücretliler, yeni işyerlerinde veya işverenleri nezdinde çalışmaya başladıkları aydan itibaren asgari geçim indiriminden yararlanmaya devam edeceklerdir. Gelirin kısmî döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınacaktır. Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, asgari geçim indirimi uygulaması, en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir.

4- 5084 Sayılı Kanun Kapsamındaki İllerde Asgari Geçim İndirimiyle İlgili Uygulama

06.02.2004 tarih ve 25365 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5084 sayılı kanun, asgari geçim indirimi uygulamasından önce meriyette bulunduğu, bu kanun kapsamında yapılması gereken hesaplamalar yapıldıktan sonra asgari geçim indirimi uygulanmalıdır. Nitekim asgari geçim indirimine benzer bir uygulama olan vergi iadesi uygulamasında da Maliye Bakanlığınca bu yönde işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir. Ancak, bu hususta Maliye Bakanlığı açıklaması beklenmelidir. Konuya ilişkin olarak aşağıda 4 ve 5 no.lu örnekler verilmiştir.

5- İşverenlerce Yapılacak İşlemler

İşverenler, kendilerine beyan edilen bilgiler doğrultusunda, her yıl Ocak ayı itibariyle Tebliğ ekindeki "Asgari Geçim İndirimine Ait Bordro" yu düzenleyeceklerdir. Yıl içerisinde meydana gelen değişiklikler için ayrı bir bordro düzenlenebileceği gibi değişiklikler aynı bordro üzerinde de gösterilebilecektir. Bordro işveren nezdinde muhafaza edilecek olup, istendiği takdirde yetkililere ibraz edilecektir.

Mevcut bilgilere göre hesaplanan yıllık asgari geçim indirimi tutarının her aya isabet eden kısmı, ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir. Ücretliye yansıtılacak tutar ücret ödemesinin yapıldığı dönemde ücret bordrosunda açılan "Asgari Geçim İndirimi" satırında gösterilecek ve işveren tarafından ilgili aya ilişkin verilecek muhtasar beyannamede tevkif suretiyle kesilen vergiler toplamından mahsup edilerek kalan tevkifat tutarı ödenecektir.

6- Örnek Asgari Geçim İndirimi Hesaplamaları

- Örnek 1-** Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi ile iki çocuğu bulunan bir asgari ücretli
Örnek 2- Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi olan ve 3. derece sakatlık indiriminden yararlanan bir asgari ücretli
Örnek 3- Brüt Ücreti 1.500,00 YTL. olup, aylık 200 YTL. bireysel emeklilik primi ödeyen çocuksuz evli olan bir ücretli
Örnek 4- 5084 Sayılı Kanun Kapsamındaki illerde çalışan bekar bir asgari ücretli, (OSB'de %100 stopaj teşvikine tabi)
Örnek 5- 5084 Sayılı Kanun Kapsamındaki illerde çalışan evli ve 7 çocuklu 2.000,00 YTL. brüt ücretli, (OSB'dışında %80 stopaj teşvikine tabi)

(Ocak 2008 döneminde 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgari ücretin brüt tutarı 608,40 YTL., gelir vergisi tarifesinin ilk dilimine uygulanacak oran %15, 3. derece sakatlık indirimini 150 YTL.'dir)

	Örnek 1	Örnek 2	Örnek 3	Örnek 4	Örnek 5
1-Aylık Brüt Ücret	608,40	608,40	1.500,00	608,40	2.000,00
2-SSK ve İşsizlik Primleri	91,26	91,26	225,00	91,26	300,00
3-Sakatlık İndirimi	---	150,00	---	---	---
4-Bireysel Emeklilik Primi	---	---	150,00	---	---
5-Gelir Vergisi Matrahı (1-(2+3+4))	517,14	367,14	1.125,00	517,14	1.700,00
6-Hesaplanan Gelir Ver. (5 x %15)	77,56	55,07	168,75	77,56	255,00
7-5084 sayılı Kanun İndirimi	---	---	---	77,56	62,06
8-Çalışana Ödenecek A.G.İ (*)	68,45	55,07	54,76	----	77,56
9-İşverence Öden.Gelir Ver. (6-(7+8))	9,11	----	113,99	----	115,38

(*) Ücretlinin aylık olarak yararlanabileceği asgari geçim indirimi tutarı o aya ilişkin olarak hesaplanan gelir vergisi ile sınırlı olduğu için, sakatlık indiriminden yararlanan asgari ücretlinin yararlanabileceği asgari geçim indirimi tutarı 68,45 YTL. olmasına karşın işverence çalışana 55,07 YTL. tutarında asgari geçim indirimi ödenecektir. Aynı işlem tarzı 5084 Sayılı Kanun uygulanan işyerlerinde de ortaya çıkmaktadır.

Bilgi ve gereği rica olunur.

Ekler:

[1-Aile Durumu Bildirim Formu](#)

[2-Asgari Geçim İndirimine Ait Bordro](#)